

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрно-економічний університет

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА

*навчальних та виробничої практик
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня*

**освітньо-професійна програми
«САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО»**

спеціальності 203
Садівництво та виноградарство

Кропивницький – 2025 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Агрономічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Вікторія ГРАНОВСЬКА

« 03 » вересня 2025 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство»

спеціальності 203 Садівництво та виноградарство

Кропивницький – 2025

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 Садівництво та виноградарство. – Кропивницький, 2025. – 28 с.

Розробники наскрізної програми: кандидат сільськогосподарських наук, доцент І. М. Соколовська, кандидат сільськогосподарських наук, доцент О. П. Козлова

Наскрізну програму розглянуто на засіданні кафедри рослинництва та агроінженерії

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Іванів М. І.

ПОГОДЖЕНО:

(підпис)

Козлова О. П.

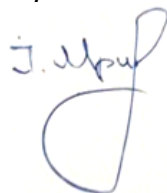
Гарант ОП

СХВАЛЕНО:

Вченою радою агрономічного факультету

Протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.

Голова вченої ради

Мринський І. М.

© ХДАЕУ, 2025

ЗМІСТ

	<i>Стор.</i>
ПЕРЕДМОВА.....	5
1. ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ	6
1.1. САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО	10
1.2. БОТАНІКА.....	11
1.3. МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА (ТРАКТОРИ І АВТОМОБІЛІ)	13
1.4. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	14
2. ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	15
2.1. ЗЕМЛЕРОБСТВО	19
2.2. МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА (СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ)	20
2.3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	22
3. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОР БАКАЛАВР	23
3.1. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОР БАКАЛАВР ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 203 САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ	27

ПЕРЕДМОВА

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є обов'язковою складовою освітнього процесу у закладах вищої освіти та важливим елементом формування професійних компетентностей майбутніх фахівців. Вона забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, сприяє закріпленню набутих знань, формуванню професійних умінь і навичок, а також набуттю досвіду роботи у сфері майбутньої професійної діяльності.

Наскрізна програма ознайомчих, навчальних та виробничих практик розроблена для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Садівництво та виноградарство» спеціальності 203 Садівництво та виноградарство. Програма визначає мету, завдання, зміст, організацію та порядок проходження практичної підготовки здобувачами освіти, а також вимоги до результатів навчання, форм звітності та оцінювання результатів практики.

Практична підготовка організовується на засадах безперервності, послідовності та системності і передбачає поетапне формування професійних компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми. Реалізація програми практик забезпечує поступове ускладнення змісту та завдань практичної діяльності здобувачів вищої освіти – від ознайомлення з основами професійної діяльності до виконання самостійних виробничих завдань у реальних умовах функціонування аграрного виробництва. Терміни та тривалість проведення практик визначаються навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти.

Метою практичної підготовки є формування у здобувачів вищої освіти системи професійних знань, умінь і навичок, необхідних для ефективної діяльності у галузі садівництва та виноградарства, оволодіння сучасними технологіями виробництва, методами організації праці та управління виробничими процесами, а також набуття досвіду прийняття самостійних рішень під час виконання професійних завдань у виробничих умовах.

Практика спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення фахових дисциплін, формування здатності застосовувати їх у практичній діяльності, розвиток професійного мислення, відповідальності за результати своєї роботи та готовності до безперервного професійного розвитку.

Організація та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до чинних нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю, освітньо-професійної програми та внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти.

Навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня «Бакалавр» зі спеціальності 203 Садівництво та виноградарство передбачені такі види практик:

№ з/п	Вид практики	Направленість практик	Семестр	Кількість кредитів	Кількість годин
1.	Комплексна ознайомча	Садівництво та виноградарство	II	2,0	60
		Ботаніка	II	2,0	60
		Механізація, електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва (трактори і автомобілі)	II	2,0	60
2.	Комплексна навчальна	Землеробство	IV	1,0	30
		Механізація, електрифікація та автоматизація с.-г. виробництва (с.-г. машини)	IV	2,0	60
3.	Виробнича	ОР «Бакалавр»	VI	9,0	270

Наскрізна програма є основним документом, який визначає обсяг, строки і загальний порядок проведення практичних занять студентів.

1. ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ

Термін проведення – II семестр.

Тривалість – 4 тижні – 180 годин (6 кредитів ЄКТС).

Загальна характеристика практики.

Комплексна ознайомча практика проводиться з метою формування у здобувачів практичних навичок, знайомства з сучасними технологіями у галузі садівництва та виноградарства, ознайомлення з організацією виробничих процесів, застосуванням механізації, електрифікації та автоматизації сільськогосподарського виробництва.

Метою практики є:

- ознайомлення здобувачів з організацією та технологією вирощування садових, плодкових культур та винограду;
- набуття початкових навичок роботи з рослинами в умовах виробництва;
- ознайомлення з основами ботаніки та біологічних особливостей культур;
- набуття навичок експлуатації сучасної сільськогосподарської техніки;
- формування умінь застосування механізації, електрифікації та автоматизації у виробництві.

Основними завданнями практики є:

- ознайомлення з сучасними технологіями садівництва та виноградарства;
- вивчення будови, росту та розвитку культурних рослин;
- оволодіння базовими методами догляду за рослинами: обрізка, підживлення, захист від шкідників і хвороб;
- ознайомлення з системами зрошення та живлення рослин;
- набуття практичних навичок роботи з сільськогосподарською технікою: трактори, автомобілі, агрегати для обробки ґрунту і посадки культур;
- вивчення правил безпеки при роботі на виробництві та з технікою.

Компетентності, що формуються під час комплексної ознайомчої практики:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності.
	ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 10. Здатність працювати в команді.
	ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, рослинництво, агрохімія, ґрунтознавство, захист рослин тощо).
	ФК 3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.
	ФК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні виробничі дані в області садівництва та виноградарства.
	ФК 8. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві.
	ФК 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.
	ПРН 3. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства.
	ПРН 4. Використовувати спеціальну термінологію для опрацювання літературних джерел.
	ПРН 8. Володіти методами спостереження, опису, ідентифікації та класифікації об'єктів.
	ПРН 9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки.
	ПРН 15. Організувати результативні і безпечні умови роботи.
	ПРН 16. Володіти знаннями і навичками для вирішення виробничих завдань у професійній діяльності.
	ПРН 17. Розуміти фундаментальні основи та використовувати практичні навички вирощування плодових, овочевих культур і винограду.

Результати проходження практики.

За результатами проходження практики здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основи технології вирощування садових, плодкових культур та винограду;
- морфологічні та фізіологічні особливості рослин;
- правила агротехніки та догляду за рослинами;
- види та призначення сільськогосподарської техніки;
- основи механізації, електрифікації та автоматизації виробничих процесів;
- правила безпеки праці у виробничих умовах:

вміти:

- виконувати базові агротехнічні операції (обрізка, полив, підживлення, захист рослин);
- визначати стан росту та розвитку рослин;
- користуватися механізованими засобами обробки ґрунту та догляду за рослинами;
- застосовувати правила безпеки при роботі з технікою та рослинами;
- вести первинну документацію за результатами практичних робіт.

Звітність за результатами проходження ознайомчої практики.

Після завершення практики здобувачі вищої освіти подають такі матеріали:

1. Щоденник практики, у якому фіксуються виконані роботи, спостереження та отримані результати, що містить характеристику бази практики, опис виконаних робіт, аналіз виробничих процесів, висновки та пропозиції.

2. Самостійну роботу у формі реферату. Тему реферату здобувачі обирають самостійно із запропонованого переліку та погоджують із керівником практики.

Обсяг реферативної роботи – 10–12 сторінок. Структура роботи:

- вступ;
- основна частина;
- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки (за потреби).

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Сучасні технології вирощування плодкових культур.
2. Біологічні особливості та технологія вирощування ягідних культур.
3. Технологія вирощування винограду у різних ґрунтово-кліматичних умовах.

4. Системи формування та обрізування плодових дерев.
5. Технологія закладання сучасних інтенсивних садів.
6. Особливості вирощування яблуні в інтенсивних насадженнях.
7. Технологія вирощування кісточкових культур (вишня, черешня, слива, абрикос).
8. Біологічні особливості та вирощування ягідних культур (смородина, малина, агрус).
9. Сучасні системи зрошення у садівництві та виноградарстві.
10. Органічне садівництво: принципи та технології.
11. Системи захисту плодових культур від шкідників і хвороб.
12. Інтегрований захист рослин у садах і виноградниках.
13. Післязбиральна доробка та зберігання плодів і ягід.
14. Технології зберігання плодів у холодильниках і сховищах.
15. Використання сучасної техніки у садівництві та виноградарстві.
16. Біологічні особливості та господарське значення винограду.
17. Сучасні системи формування виноградного куща.
18. Сорти винограду столового та технічного призначення.

Презентації можуть використовуватися як форма індивідуального завдання або захисту результатів практики.

Орієнтовні теми презентацій:

1. Сучасний стан і перспективи розвитку садівництва в Україні.
2. Інтенсивні сади: технологія створення та переваги.
3. Основні плодові культури та їх господарське значення.
4. Сучасні технології вирощування яблуні.
5. Технологія вирощування ягідних культур у промислових насадженнях.
6. Основні сорти плодових культур, поширені в Україні.
7. Технологія закладання виноградника.
8. Сучасні системи формування виноградного куща.
9. Технологія вирощування столових сортів винограду.
10. Системи зрошення у садах та виноградниках.
11. Захист плодових культур від шкідників і хвороб.
12. Біологічні особливості росту і розвитку виноградної лози.
13. Технології збирання та зберігання плодів і винограду.
14. Органічне виробництво плодової продукції.
15. Використання сучасної техніки та обладнання у садівництві.
16. Інноваційні технології у виноградарстві.
17. Системи удобрення плодових культур.
18. Краплинне зрошення у садівництві та виноградарстві.

1.1. САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО

Тривалість – 60 годин (2 кредитів ЄКТС).

Ознайомча практика з садівництва та виноградарства передбачає набуття здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня первинних практичних навичок у вирощуванні та догляді за садовими культурами та виноградом, ознайомлення з сучасними технологіями садівництва та системами зрошення, підживлення та захисту рослин, а також набуття компетенцій для подальшої професійної діяльності.

Основною метою практики є формування практичних умінь спостереження за ростом і розвитком рослин, догляду за ними, закріплення теоретичних знань, отриманих у навчальному процесі, та виховання відповідального ставлення до праці, дотримання правил безпеки і екологічних вимог у виробництві.

Завданнями практики є ознайомлення з організацією садівничого та виноградарського виробництва, вивчення морфології та фізіології культурних рослин, набуття практичних навичок догляду за рослинами, таких як обрізка, полив, підживлення, мульчування та захист від шкідників і хвороб, ознайомлення з сучасними технологіями вирощування культур та системами зрошення і живлення рослин, а також ведення первинної документації та аналіз виконаних робіт.

План проведення ознайомчої практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст практики	Кількість годин
1.	Ознайомлення з організацією виробництва плодкових культур та винограду, відвідування навчально-дослідних господарств, садів, теплиць та виноградників, проведення інструктажу з техніки безпеки.	8
2.	Вивчення морфології та фізіології садових культур та винограду, ознайомлення з біологічними особливостями росту та розвитку рослин.	10
3.	Практичні роботи з догляду за рослинами: обрізка, полив, підживлення, мульчування, захист від шкідників та хвороб.	20
4.	Ознайомлення з сучасними технологіями вирощування культур, системами зрошення та живлення, підготовкою ґрунту до посадки.	12
5.	Ведення первинної документації, аналіз виконаних робіт, підготовка звітної записки та щоденника спостережень.	10
Разом		60

Результати проходження практики.

За результатами практики здобувачі повинні:

знати:

- основи технології вирощування садових культур та винограду;
- біологічні особливості росту та розвитку рослин;
- принципи догляду та захисту рослин;
- види і призначення базової садівничої та виноградарської техніки;
- правила безпеки праці у виробничих умовах;

вміти:

- виконувати базові агротехнічні операції;
- спостерігати та оцінювати стан рослин;
- користуватися механізованими засобами обробки ґрунту та догляду за культурами;
- вести щоденник спостережень та первинну документацію;
- застосовувати набуті знання у виробничих умовах.

Звітність за результатами практики.

1. Щоденник практики – фіксація щоденних робіт, спостережень і виконаних завдань.
2. Звітна записка – узагальнення виконаних робіт, опис практичних навичок, аналіз результатів.
3. Презентація або усний захист – підсумковий звіт перед керівником практики з навчального закладу або наставником виробничого підрозділу.

1.2. БОТАНІКА

Тривалість – 60 годин (2 кредитів ЄКТС).

Ознайомча практика з ботаніки передбачає набуття здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня первинних практичних навичок у вивченні будови, морфології та фізіології рослин, спостереженні за ростом і розвитком культурних і дикорослих видів, а також ознайомлення з основами систематики рослин та умовами існування. Практика спрямована на формування компетенцій, необхідних для подальшої професійної діяльності у сфері садівництва, плодоовочівництва та виноградарства.

Основною метою практики є формування практичних умінь спостереження за морфологічними ознаками рослин, визначення фізіологічного стану, закріплення теоретичних знань з ботаніки та виховання відповідального ставлення до роботи, дотримання правил техніки безпеки та екологічних вимог під час досліджень.

Завданнями практики є ознайомлення з основами ботанічних досліджень, вивчення морфології та фізіології різних груп рослин, визначення видового складу культурних і дикорослих рослин, проведення спостережень за

розвитком рослин у природних та штучних умовах, ведення первинної документації та підготовка аналітичних записок.

План проведення ознайомчої практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст практики	Кількість годин
1.	Ознайомлення з організацією ботанічних досліджень, відвідування навчально-дослідних ділянок, лабораторій, огляд гербаріїв; проведення інструктажу з техніки безпеки.	8
2.	Проведення спостережень за фізіологічними процесами рослин: фотосинтез, дихання, ростові та репродуктивні процеси.	12
3.	Збір рослинного матеріалу в природних екосистемах (степових, лучних, заплачних, лісових), підготовка гербарних зразків.	14
4.	Ознайомлення з основами систематики рослин. Визначення роду та виду рослин за морфологічними ознаками з використанням визначників	12
5.	Ведення первинної документації: аналіз результатів спостережень, підготовка звітної записки та щоденника спостережень.	14
Разом		60

Результати проходження практики.

За результатами практики здобувачі повинні:

знати:

- основні морфологічні та фізіологічні ознаки рослин;
- принципи ботанічного дослідження та систематики;
- закономірності росту, розвитку та розмноження рослин;
- правила безпеки праці у лабораторії та на навчально-дослідних ділянках;

вміти:

- проводити спостереження за морфологічними та фізіологічними ознаками рослин;
- визначати види культурних і дикорослих рослин;
- аналізувати стан росту та розвитку рослин;
- вести щоденник спостережень та первинну документацію;
- застосовувати набуті знання у виробничих та лабораторних умовах.

Звітність за результатами практики.

1. Щоденник практики – фіксація щоденних спостережень і виконаних завдань.

2. Звітна записка – узагальнення проведених спостережень, опис практичних навичок та аналіз результатів.

3. Презентація або усний захист – підсумковий звіт перед керівником практики з навчального закладу або наставником навчально-дослідної бази.

1.3. МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА (ТРАКТОРИ І АВТОМОБІЛІ)

Тривалість – 60 годин (2 кредитів ЄКТС)

Ознайомча практика з механізації, електрифікації та автоматизації с.-г. виробництва для студентів першого курсу передбачає первинне знайомство з тракторним та автомобільним парком, основами електрифікації та автоматизації сільськогосподарського виробництва, навчання базовим навичкам обслуговування та експлуатації техніки у виробничих умовах садівництва, плодоовочівництва та виноградарства. Практика спрямована на формування початкових компетенцій, необхідних для подальшого навчання та професійної діяльності.

Основною метою практики є формування початкових практичних умінь роботи з технікою, ознайомлення з її будовою та принципами роботи, закріплення теоретичних знань з механізації та електрифікації, а також виховання відповідального ставлення до праці та дотримання правил безпеки.

Завданнями практики є ознайомлення з будовою тракторів і автомобілів, системами електрифікації та автоматизації, набуття початкових навичок обслуговування техніки, проведення простих спостережень за роботою машин, ведення щоденника спостережень та підготовка короткої звітної записки.

План проведення ознайомчої практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст практики	Кількість годин
1.	Ознайомлення з організацією механізації та електрифікації сільськогосподарського виробництва; відвідування навчально-дослідних господарств та технічних баз; проведення інструктажу з техніки безпеки.	8
2.	Вивчення будови та принципів роботи тракторів і автомобілів, ознайомлення з основними вузлами та агрегатами.	12
3.	Практичні роботи з базового обслуговування техніки – перевірка технічного стану, заправка, регулювання простих механізмів.	16
4.	Ознайомлення з системами електрифікації та автоматизації – прості приклади роботи датчиків, приводів та автоматичних систем управління.	12
5.	Ведення щоденника спостережень, аналіз виконаних робіт, підготовка звітної записки.	12
Разом		60

Результати проходження практики.

За результатами практики студенти першого курсу повинні:

знати:

- будову та призначення тракторів, автомобілів та сільськогосподарських машин;
- основи електрифікації та автоматизації техніки;
- правила безпеки при роботі з технікою та електрообладнанням;
- базові методи контролю технічного стану машин;

вміти:

- виконувати прості операції з обслуговування техніки;
- спостерігати за роботою машин і визначати базові несправності;
- вести щоденник спостережень та первинну документацію;
- застосовувати набуті знання у навчальних та виробничих умовах.

Звітність за результатами практики

1. Щоденник практики – фіксація щоденних робіт та спостережень.
2. Звітна записка – коротке узагальнення проведених робіт та опис практичних навичок.
3. Усний або письмовий звіт перед керівником практики.

1.4. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОЗНАЙОМЧОЇ ПРАКТИКИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

У разі запровадження дистанційної форми навчання комплексна ознайомча практика для здобувачів вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» може проводитися з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та електронних освітніх ресурсів.

Організація та проведення практики у дистанційному форматі здійснюється відповідно до навчального плану, програми практики та рекомендацій керівника практики від закладу вищої освіти. Для забезпечення проходження практики можуть використовуватися платформи дистанційного навчання, електронні освітні середовища, відеоконференції, онлайн-курси, електронні бібліотеки та інші цифрові ресурси.

Під час проходження практики у дистанційному форматі здобувачі освіти виконують такі види робіт:

- ознайомлення з теоретичними матеріалами щодо технологій вирощування плодкових культур та винограду;
- перегляд навчальних відеоматеріалів і презентацій, що демонструють технологічні процеси закладання садів, виноградників, догляду за рослинами та збирання врожаю;
- аналіз наукових, навчально-методичних та виробничих джерел інформації з питань садівництва та виноградарства;
- ознайомлення з сучасними технологіями вирощування, системами

зрошення, удобрення та захисту рослин;

- виконання індивідуальних завдань, підготовка рефератів, презентацій та аналітичних матеріалів;

- участь у онлайн-консультаціях, вебінарах, лекціях та обговореннях, що проводяться керівником практики;

- ведення щоденника практики в електронному форматі.

З метою формування практичних навичок здобувачі освіти можуть виконувати індивідуальні завдання, пов'язані з аналізом технологій вирощування плодкових культур та винограду, характеристикою сортів, оцінюванням агротехнічних заходів та вивченням сучасних виробничих технологій у галузі.

Контроль виконання програми практики здійснюється керівником практики шляхом перевірки виконаних завдань, участі здобувачів освіти в онлайн-обговореннях, оцінювання рефератів, презентацій та інших видів самостійної роботи.

Підсумком проходження практики є підготовка та подання здобувачем освіти звіту, який містить щоденник практики, опис виконаних завдань, результати опрацювання навчальних матеріалів, індивідуальне завдання та висновки. Захист звіту може проводитися у дистанційному форматі під час онлайн-зустрічі або шляхом подання письмових матеріалів через електронну систему навчання.

Проведення комплексної ознайомчої практики у дистанційному форматі забезпечує можливість здобувачам освіти ознайомитися з сучасними технологіями садівництва, плодоовочівництва та виноградарства, розширити теоретичні знання, сформувані навички аналізу професійної інформації та підготуватися до подальшої практичної діяльності у галузі.

2. ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Термін проведення – IV семестр.

Тривалість – 2 тижні (90 годин, 3 кредити ЄКТС).

Загальна характеристика практики.

Комплексна навчальна практика передбачає поглиблення теоретичних знань та набуття практичних навичок із землеробства та механізації сільськогосподарського виробництва. Практика спрямована на формування у здобувачів здатності застосовувати сучасні агротехнології, оцінювати стан ґрунтів, використовувати сільськогосподарську техніку та аналізувати ефективність виробничих процесів у садівництві та виноградарстві.

Метою практики є формування у здобувачів вищої освіти практичних умінь і навичок у сфері землеробства та механізації сільськогосподарського виробництва, закріплення теоретичних знань щодо обробки ґрунту, вирощування плодкових культур й винограду та використання технічних засобів, а також підготовка до виконання професійних завдань у виробничих умовах.

Основні завдання практики:

- ознайомлення з сучасними системами землеробства та способами обробітку ґрунту;
- вивчення агрофізичних та агрохімічних властивостей ґрунтів;
- набуття практичних навичок виконання основних технологічних операцій у землеробстві;
- ознайомлення з будовою, принципами роботи та експлуатацією сільськогосподарських машин;
- формування навичок використання техніки при вирощуванні садових та овочевих культур;
- дотримання правил техніки безпеки та охорони праці;
- ведення первинної документації та аналіз виконаних робіт.

Компетентності, що формуються під час комплексної навчальної практики:

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК12. Розуміння вимог до діяльності за спеціальністю Садівництво та виноградарство, зумовлених забезпеченням сталого розвитку України.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки (плодівництво, овочівництво, виноградарство, ягідництво, грибівництво, рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, ґрунтознавство, механізація, захист рослин).</p> <p>ФК2. Здатність використовувати навички з вирощування посадкового матеріалу плодових, ягідних культур і винограду, розмноження овоче-баштанних рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.</p> <p>ФК3. Здатність використовувати на практиці основні біологічні і агротехнологічні концепції, правила і теорії, пов'язані з плодовими, овочевими рослинами і виноградом.</p> <p>ФК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів плодових рослин і винограду для розв'язання виробничих технологічних задач, у тому числі</p>

	<p>для їх зберігання і переробки.</p> <p>ФК5. Здатність оцінювати, інтерпретувати і синтезувати теоретичну інформацію та практичні виробничі і дослідні дані в області садівництва та виноградарства.</p> <p>ФК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їхніх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p> <p>ФК8. Здатність використовувати факти і досвід новітніх сучасних досягнень у садівництві і виноградарстві.</p> <p>ФК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН3. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі садівництва та виноградарства.</p> <p>ПРН6. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.</p> <p>ПРН8. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності плодоовочевих агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>ПРН9. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі садівництва та виноградарства.</p> <p>ПРН10. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.</p>

Результати проходження практики.

За результатами практики здобувачі повинні:

знати:

- основи сучасних систем землеробства та способів обробітку ґрунту;
- агрофізичні та агрохімічні властивості ґрунтів;
- будову і принципи роботи сільськогосподарських машин;
- основи механізації, електрифікації та автоматизації виробництва;
- правила безпеки праці при виконанні польових і технічних робіт.

вміти:

- оцінювати стан ґрунтів і визначати способи їх обробітку;
- виконувати базові технологічні операції у землеробстві;
- використовувати сільськогосподарські машини у виробничих умовах;
- аналізувати ефективність виконання технологічних процесів;
- вести первинну документацію та звітність.

Звітність за результатами проходження навчальної практики.

Звітність за результатами проходження комплексної навчальної практики передбачає оформлення здобувачами вищої освіти відповідної документації, яка відображає обсяг виконаних робіт, рівень набутих знань і практичних навичок, а також здатність аналізувати виробничі процеси.

Основними формами звітності є:

1. Щоденник практики.

Щоденник є обов'язковим документом, у якому здобувач систематично відображає зміст виконаних робіт за кожен день практики. У щоденнику зазначаються види діяльності, обсяг виконаних завдань, отримані результати, спостереження за технологічними процесами, роботою сільськогосподарської техніки та станом ґрунтів. Записи повинні бути чіткими, логічними та відповідати програмі практики. Щоденник підписується керівником практики.

2. Звітна записка.

Звітна записка є підсумковим документом, який містить узагальнення результатів проходження практики. У звіті відображаються:

- опис виконаних робіт відповідно до програми практики;
- аналіз технологічних процесів у землеробстві та механізації сільськогосподарського виробництва;
- оцінка ефективності використання техніки та агротехнологій;
- висновки щодо набутих знань, умінь і практичних навичок.

Звіт оформлюється відповідно до встановлених вимог (структурованість, науковий стиль викладу, наявність титульної сторінки, змісту, висновків) та подається у встановлені терміни.

3. Індивідуальне завдання (за наявності).

У разі передбачення програмою практики здобувач виконує індивідуальне завдання, яке може включати аналіз стану ґрунтів, оцінку ефективності використання сільськогосподарської техніки або дослідження окремих елементів технологічних процесів. Результати виконання завдання включаються до звітної записки.

4. Підсумковий контроль (захист практики).

Завершальним етапом є захист результатів практики, який проводиться у формі усної доповіді або презентації. Під час захисту здобувач повинен обґрунтувати виконані роботи, продемонструвати рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, відповісти на запитання керівника практики або комісії.

Оцінювання результатів практики здійснюється з урахуванням повноти та якості ведення щоденника, змістовності звітної записки, рівня виконання індивідуального завдання (за наявності) та результатів захисту.

2.1. ЗЕМЛЕРОБСТВА

Тривалість – 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Навчальна практика з землеробства передбачає поглиблення теоретичних знань та набуття практичних навичок щодо раціонального використання ґрунтів, застосування систем землеробства та виконання основних агротехнічних заходів. Практика спрямована на формування у здобувачів вищої освіти здатності оцінювати стан ґрунтів, обирати ефективні способи їх обробітку та застосовувати сучасні технології вирощування культур у садівництві, плодоовочівництві та виноградарстві.

Основною метою практики є формування практичних умінь і навичок з обробітку ґрунту, оцінки його стану та застосування агротехнічних заходів, а також закріплення теоретичних знань із землеробства.

Завданнями практики є ознайомлення з сучасними системами землеробства, вивчення агрофізичних і агрохімічних властивостей ґрунтів, набуття практичних навичок виконання основних операцій обробітку ґрунту, оцінка стану посівів і ґрунтового покриву, дотримання правил техніки безпеки та ведення первинної документації.

План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст практики	Кількість годин
1.	Вступне заняття. Ознайомлення з особливостями технологій вирощування культур у садівництві та виноградарстві, проведення інструктажу з техніки безпеки.	4
2.	Ознайомлення з особливостями обробітку ґрунту в садах та виноградниках.	8
3.	Практичні роботи з обробітку ґрунту в міжряддях садів і виноградників, визначення вологості, структури та щільності ґрунту.	8
4.	Оцінка стану ґрунту і рослин у насадженнях, аналіз впливу агротехнічних заходів на ріст і розвиток плодкових культур та винограду.	6
5.	Ведення документації, аналіз виконаних робіт у садівництві, плодоовочівництві та виноградарстві, підготовка звітної записки.	4
Разом		30

Результати проходження практики.

За результатами практики здобувачі повинні:

знати:

- основи сучасних систем землеробства.
- способи обробітку ґрунту та їх значення.

- агрофізичні та агрохімічні властивості ґрунтів.
- вплив агротехнічних заходів на родючість ґрунту.
- правила безпеки праці при виконанні польових робіт.

вміти:

- оцінювати стан ґрунтів і визначати способи їх обробітку.
- виконувати базові операції обробітку ґрунту.
- аналізувати ефективність агротехнічних заходів.
- проводити прості польові спостереження.
- вести щоденник практики та первинну документацію.

Звітність за результатами практики.

Звітність передбачає ведення щоденника практики із фіксацією виконаних робіт і спостережень, підготовку звітної записки з аналізом результатів практики та висновками, а також підсумковий захист результатів практики у формі усної доповіді або співбесіди з керівником практики.

2.2. МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА (СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ)

Тривалість – 60 годин (2 кредити ЄКТС).

Навчальна практика з механізації, електрифікації та автоматизації сільськогосподарського виробництва передбачає поглиблення знань та набуття практичних навичок з використання, налаштування та ефективної експлуатації сільськогосподарських машин у технологічних процесах садівництва та виноградарства. Навчальна практика орієнтована на формування професійних умінь роботи з технікою, аналіз якості виконання механізованих операцій та оцінку їх ефективності у виробничих умовах.

Основною метою практики є формування у здобувачів практичних умінь самостійного виконання технологічних операцій із застосуванням сільськогосподарських машин, їх налаштування, контролю якості роботи та оцінки ефективності використання технічних засобів у галузі садівництва та виноградарства.

Завданнями практики є поглиблення знань про будову та принципи роботи сільськогосподарських машин, набуття навичок їх налаштування відповідно до умов роботи, виконання механізованих технологічних операцій у садах, на овочевих ділянках та у виноградниках, оцінка якості виконання робіт, вивчення елементів електрифікації та автоматизації виробничих процесів, дотримання правил техніки безпеки, а також ведення первинної документації та аналіз ефективності використання техніки.

План проведення навчальної практики та розподіл годин

№ з/п	Зміст практики	Кількість годин
1.	Вступне заняття. Ознайомлення з організацією практики, особливостями застосування техніки у садівництві та виноградарстві, проведення інструктажу з техніки безпеки.	4
2.	Вивчення будови та принципів роботи сільськогосподарських машин, що використовуються у садах та виноградниках.	12
3.	Налаштування машин для виконання технологічних операцій у міжряддях садів і виноградників, вибір техніки для обробки ґрунту та догляду за садовими культурами.	12
4.	Виконання механізованих робіт у насадженнях плодкових культур та винограду, обробок ґрунту, догляд за рослинами, оцінка якості виконання технологічних операцій.	18
5.	Ознайомлення з елементами електрифікації та автоматизації у садівництві та виноградарстві, використання сучасних технологій (зрошення, автоматичні системи догляду та збору врожаю).	6
6.	Ведення документації, аналіз ефективності використання техніки у галузях рослинництва, підготовка звітної записки.	8
Разом		60

Результати проходження практики.

За результатами практики здобувачі повинні:

знати:

- будову та принципи роботи сучасних сільськогосподарських машин;
- технологічні вимоги до виконання механізованих робіт у садівництві та виноградарстві;

- методи налаштування та регулювання машин;

- основи електрифікації та автоматизації виробничих процесів;

- правила безпеки праці при експлуатації техніки;

вміти:

- налаштовувати сільськогосподарські машини відповідно до умов роботи.

- виконувати механізовані технологічні операції у виробничих умовах.

- оцінювати якість виконання робіт і ефективність використання техніки.

- аналізувати технічний стан машин та виявляти несправності.

- вести щоденник практики та первинну документацію.

Звітність за результатами практики.

Звітність передбачає ведення щоденника практики з детальним описом виконаних механізованих робіт, налаштування техніки та отриманих результатів, підготовку звітної записки з аналізом ефективності використання машин і якості виконання технологічних операцій, а також підсумковий захист результатів практики у формі усної доповіді або презентації.

2.3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

У разі організації освітнього процесу в дистанційному форматі комплексна навчальна практика проводиться із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та електронних освітніх ресурсів.

Проходження практики передбачає поєднання синхронної (онлайн-заняття, відеоконференції) та асинхронної (самостійна робота здобувачів освіти) форм навчання.

Основними особливостями дистанційного проходження практики є:

- проведення установчого та підсумкового інструктажів у режимі відеоконференцій;
- ознайомлення з програмою практики, завданнями та вимогами до звітності через освітні платформи;
- перегляд навчальних відеоматеріалів щодо виконання агротехнічних операцій (садіння, догляд за рослинами, збирання врожаю);
- виконання індивідуальних завдань, що передбачають аналіз технологій вирощування культур, складання технологічних схем, опис виробничих процесів;
- робота з електронними ресурсами, науковими публікаціями, довідковою літературою;
- проведення спостережень (за можливості) за рослинами у домашніх умовах або на присадибних ділянках;
- виконання практичних завдань у вигляді розрахунків, ситуаційних задач, тестів;
- онлайн-консультації з керівником практики;
- дотримання вимог академічної доброчесності при виконанні завдань.

Під час дистанційної практики особлива увага приділяється формуванню навичок самостійної роботи, аналізу інформації та прийняття рішень на основі теоретичних знань.

Звітність за результатами практики в дистанційному форматі включає:

- щоденник практики;
- письмовий звіт (у електронному вигляді);
- виконане індивідуальне завдання (реферат, презентація або інший вид роботи);

– проходження підсумкового контролю (тестування або співбесіда в онлайн-форматі).

Захист результатів практики здійснюється дистанційно у формі відеоконференції або подання електронних матеріалів з подальшим їх обговоренням.

3. ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОР БАКАЛАВР

Термін проведення – VI семестр.

Тривалість практики – 9 тижнів (270 годин).

Виробнича практика є невід’ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 203 Садівництво та виноградарство. Практика спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, набуття практичних умінь і навичок, необхідних для ефективного виконання технологічних операцій у садівництві та виноградарстві.

Метою виробничої практики є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, практичних умінь і навичок у галузі садівництва та виноградарства, необхідних для самостійного виконання виробничих функцій, прийняття обґрунтованих рішень і організації технологічних процесів вирощування продукції.

Основними завданнями практики є:

- ознайомлення з особливостями професійної діяльності фахівців у галузі садівництва та виноградарства;
- закріплення та поглиблення теоретичних знань із фахових дисциплін;
- формування практичних навичок вирощування садових культур і винограду;
- вивчення сучасних технологій закладання та догляду за садами, виноградниками;
- набуття досвіду організації виробничих процесів;
- розвиток навичок самостійного прийняття рішень у виробничих умовах;
- формування навичок роботи в колективі та управління виробничими процесами.

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 8. Навички здійснення безпечної діяльності.
	ЗК 10. Здатність працювати в команді.
	ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).
	ФК 2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.
	ФК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.
	ФК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.
	ФК 5. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва.
	ФК 8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.
	ПРН 7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін.
	ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису,
	ПРН 16. Організувати результативні і безпечні умови роботи.

1. Організація та база практики.

Базами практики можуть бути:

- садівничі та виноградарські господарства;
- фермерські господарства;
- науково-дослідні установи.

Практика проводиться на підставі договорів між закладом вищої освіти та базами практики.

Керівництво практикою здійснюють керівник практики від університету та від господарства (спеціалісти, агрономи, садівники, виноградарі).

1.1. Обов'язки учасників практики

Керівник практики від закладу вищої освіти:

- організовує та контролює проходження практики;
- проводить інструктаж з охорони праці;
- забезпечує методичний супровід;
- здійснює оцінювання результатів практики.

Керівник практики від бази практики:

- організовує робоче місце практиканта;
- проводить інструктаж з техніки безпеки;
- контролює виконання програми практики;
- надає характеристику здобувачу.

Здобувач зобов'язаний:

- дотримуватися правил техніки безпеки;
- виконувати агротехнічні роботи;
- брати участь у догляді за садами, ягідниками, виноградниками, овочевими культурами;
- вести щоденник практики;
- підготувати звіт.

2. Програма виробничої практики.

Програма виробничої практики передбачає поетапне залучення здобувачів вищої освіти до виробничої діяльності у галузі садівництва та виноградарства, що забезпечує формування професійних умінь і навичок.

2.1. Організаційно-ознайомчий етап.

Здобувач проходить інструктаж з охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, ознайомлюється зі структурою господарства, його спеціалізацією та виробничими підрозділами, вивчає ґрунтово-кліматичні умови господарства, знайомиться з виробничими об'єктами, такими як сади, ягідники, виноградники, аналізує сівоzmіни, структуру посівних площ і насаджень, ознайомлюється з нормативною документацією, технологічними картами та виробничими планами, а також разом із керівником практики складає індивідуальний календарний план роботи.

2.2. Технологічний етап.

Цей етап є основним і передбачає безпосередню участь здобувача у виробничих процесах.

2.2.1. Роботи у садівництві.

Здобувач бере участь у підготовці ґрунту під закладання садів і ягідників, садінні плодкових дерев і ягідних культур, формуванні та обрізуванні плодкових дерев, проведенні агротехнічних заходів, таких як обробіток ґрунту, мульчування та удобрення, організації та проведенні заходів захисту рослин від шкідників і хвороб, а також у оцінці стану насаджень і визначенні їх продуктивності.

2.2.2. Роботи у виноградарстві.

Здобувач бере участь у формуванні виноградних кущів та їх обрізуванні, підв'язуванні та догляді за виноградною лозою, обробітку ґрунту у міжряддях виноградників, внесенні добрив та організації зрошення, проведенні заходів захисту винограду, а також у спостереженні за фазами росту і розвитку рослин.

2.3. Етап догляду за рослинами.

На цьому етапі здобувач бере участь у визначенні строків та способів проведення агротехнічних заходів, здійснює контроль якості виконання садових робіт, проводить спостереження за ростом і розвитком культур, бере участь у внесенні добрив та організації зрошення, аналізує ефективність застосованих технологічних прийомів, а також веде облік виконаних робіт та їх результатів.

2.4. Етап збирання врожаю та післязбиральної доробки.

Здобувач визначає строки збирання продукції, бере участь у збиранні плодів, ягід винограду, оцінює якість продукції, здійснює сортування, транспортування та закладання продукції на зберігання, ознайомлюється з технологіями післязбиральної доробки та зберігання, а також аналізує втрати продукції та причини їх виникнення.

2.6. Узагальнювально-звітний етап.

На завершальному етапі здобувач систематизує зібрані матеріали, оформлює щоденник практики, готує письмовий звіт із аналізом діяльності господарства та власної роботи, розробляє пропозиції щодо вдосконалення виробництва, а також проходить підсумковий контроль у формі захисту практики.

3. Результати проходження практики.

Після завершення практики здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- нормативно-правові документи, що регламентують діяльність підприємств садівництва та плодоовочівництва;
- структуру та організацію виробництва у господарстві;
- біологічні особливості плодкових, ягідних культур і винограду;
- сучасні технології вирощування, догляду та формування насаджень;
- системи удобрення, зрошення та захисту рослин;
- технології збирання, транспортування та зберігання продукції.

вміти:

- застосовувати агротехнічні заходи при вирощуванні культур;
- організовувати технологічні процеси у садівництві та виноградарстві;
- оцінювати стан насаджень;

- проводити основні виробничі операції (садіння, обрізування, формування, догляд);
- контролювати якість виконання робіт;
- аналізувати виробничі процеси та пропонувати шляхи їх удосконалення.

4. Звітність та оцінювання результатів виробничої практики

Після завершення виробничої практики здобувач вищої освіти зобов'язаний подати на кафедру встановлений пакет звітної документації, що підтверджує виконання програми практики та досягнення визначених результатів навчання.

Перелік звітної документації.

Здобувач подає такі документи:

1. Щоденник виробничої практики.

Щоденник є обов'язковим документом, у якому щоденно фіксуються:

- календарний план проходження виробничої практики;
- короткий опис технологічних операцій;
- склад і організація виконання робіт;
- використана техніка та обладнання;
- обсяги виконаних робіт;
- результати спостережень і власні висновки.

Щоденник підписується керівником практики від бази практики та завіряється печаткою.

2. Письмовий звіт про проходження практики. Звіт є основним підсумковим документом і повинен відображати повноту виконання програми практики, рівень набутих знань і практичних навичок.

3.1 ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОР БАКАЛАВР ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 203 САДІВНИЦТВО ТА ВИНОГРАДАРСТВО У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

Виробнича практика бакалаврів спеціальності 203 Садівництво та виноградарство у дистанційному форматі передбачає використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для ознайомлення зі специфікою виробничих процесів, технологіями вирощування культур, організацією господарств та методами контролю ефективності агротехнічних заходів.

У процесі дистанційної практики здобувачі виконують такі завдання:

- проходять онлайн-інструктажі з охорони праці, техніки безпеки та санітарних норм;
- ознайомлюються із структурою господарств, спеціалізацією виробничих підрозділів, агротехнічними планами та технологічними картами;
- вивчають методи обробітку ґрунту, догляду за садами та виноградниками за допомогою навчальних відеоматеріалів, віртуальних лабораторій та інтерактивних моделей;

– здійснюють аналіз сівозмін, складу насаджень, календарних планів та технологічних схем;

– ведуть щоденники спостережень, готують звітні записки та аналітичні матеріали на основі отриманих дистанційних даних і методичних рекомендацій;

– беруть участь у вебінарних консультаціях із керівниками практики, обговорюють результати спостережень та пропозиції щодо оптимізації виробничих процесів.

Дистанційна форма проходження практики забезпечує можливість здобувачам:

– освоїти теоретичні аспекти виробничих процесів у реальних умовах через цифрові моделі та матеріали;

– підготуватися до практичних робіт на базі господарств у майбутньому;

– розвинути навички аналізу, планування та документального оформлення агротехнічних операцій.

Завдання дистанційної практики передбачають систематичне виконання завдань за індивідуальним календарним планом, контроль виконання якого здійснюється керівником практики через онлайн-платформи та електронну документацію.

Для підсумкового оцінювання здобувачі подають:

1. Щоденник практики – фіксація щоденних завдань, спостережень та виконаних дистанційних вправ.

2. Письмовий звіт – аналітичний матеріал із описом вивчених технологій, проведених досліджень, оцінки ефективності агротехнічних прийомів та пропозицій щодо вдосконалення виробництва;

3. Презентація або усний захист – підсумкова доповідь перед керівником практики з навчального закладу із демонстрацією виконаних завдань, аналізом результатів та обґрунтуванням висновків;

4. Індивідуальний календарний план виконаних завдань – підтвердження систематичного виконання практичних та аналітичних завдань відповідно до затвердженого плану.

Контроль виконання завдань здійснюється через онлайн-платформи, електронну переписку та віртуальні консультації з керівником практики.

Перелік тем рефератів та презентацій передбачений для систематизації індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти під час дистанційного проходження практики зі спеціальності 203 Садівництво та виноградарство.